A photograph of two nude women embracing. The woman on the left is seen from the side, her arm wrapped around the woman on the right. The woman on the right is seen from the front, her hand resting on her hip. The lighting is soft and warm, highlighting the contours of their bodies against a dark background.

Kvinnor emellan

Kvinnor emellan är en broschyr som handlar om STI och andra underlivsbesvär som kvinnor som har sex med kvinnor kan ha eller kan få.

Njutning

Sex är njutning och lust, kåthet och avkoppling. Det kan innebära bekräftelse och närhet, passion och tillfredsställelse.

Sex kan man ha på egen hand eller tillsammans med andra. Klitoris, bröstvårtor, slidöppning, analöppning och g-punkten är områden som kan vara särskilt upphetsande att stimulera. Det finns massor av sätt som kvinnor har sex med varandra på.

Man kan gnida fittorna mot varandra eller mot andra kroppsdelar, använda mun, händer och sexleksaker. Använd din fantasi och lek dig fram till vad just du tycker är skönt.

STI

Könssjukdomar, eller STI (Sexually Transmitted Infections), är ett samlingsbegrepp för olika infektioner som sprids till exempel vid sexuell kontakt. Det är ovanligt att riktigt allvarliga STI, som exempelvis hiv, smittar mellan kvinnor. Däremot förekommer det oftare att till exempel HPV, klamydia och herpes överförs. Det är inte alltid man får symptom så det bästa sättet att ta hand om sig själv om man har sex med andra är att regelbundet testa sig. Om du fått en STI är det bäst att behandla den så fort som möjligt.

Provtagning

I Skåne kan du testa dig på barnmorskemottagningar, vårdcentraler, hudkliniker, infektionsmottagningar och hos gynekologer. Är du under 23 kan du också besöka en ungdomsmottagning. I Malmö finns dessutom Centrum för sexuell hälsa där man specialiserat sig på frågor kring just sexualitet och hälsa.

Bakteriell vaginos

Ibland förändras både den normala bakteriefloran och surhetsgraden i slidan, detta kan kallas slidkatarr eller bakteriell vaginos. Detta är vanligt hos kvinnor och går ofta över av sig självt. Det är inte helt klarlagt om tillståndet är en infektion eller beror på en förändrad miljö i slidan.

Smittvägar

Man vet att bakteriell vaginos kan överföras mellan kvinnor, men inte exakt hur.

Inkubationstiden

Man vet för lite om bakteriell vaginos smittbarhet för att kunna ange inkubationstid.

Symptomen

Det vanligaste symptomet är illaluktande flytning. Lukten kan speciellt märkas vid mens och efter sexuell aktivitet. Den typiska flytningen är tunn och gråvit, men mängden är vanligtvis inte mer än normalt. Vid en kraftig infektion kan även klåda och sveda förekomma. Ungefär hälften av alla kvinnor med slidkatarr har inga besvär alls.

Provtagning

Bakteriell vaginos påvisas med prov från slidan då man undersöker flytningen i mikroskop, mäter surhetsgraden samt gör så kallat lukttest.

Behandlingen

Den vanligaste behandlingen av bakteriell vaginos är att läkare förskriver antibiotika som användes lokalt i slidan i krämform eller slidpiller/vagitorier. Det finns även antibiotika i tableter att ge. Ibland kan behandlingen behöva upprepas.

Candida

Candida är en svamp som finns på huden, i munhålan, i ändtarmen och ofta även kan återfinnas i slidan. Svampen ger vanligtvis inga besvär förutom om den av någon anledning förökar sig kraftigt och där igenom orsakar en katarr. Skälet till detta kan vara exempelvis att ph-balansen i slidan förändras av intag av någon medicin.

Smittvägar

Candidasvampen som sitter i slidan kan överföras mellan kvinnor. Svampen kan överföras via kontakt kön-kön, kön-fingrar-kön eller med sexleksaker.

Symptomen

Vanligen klåda, brännande känsla, svullnad, rodnad, en känsla av torrhet i slidan och underlivet samt ibland flytningar. Många kvinnor kan själva känna igen symptomen.

Provtagning

Katarren är oftast så tydlig att den går att diagnostisera direkt vid en läkarundersökning. Prov för analys kan även tas från eventuell flytning.

Behandlingen

Behandlas med vagitorier, salva eller tabletter.

Gonorré

Gonorré orsakas av gonokocken som är en bakterie som kan sätta sig i slida, urinrör, hals och ändtarm. Sjukdomen har under senare tid blivit vanligare runt om i världen. Majoriteten av de i Sverige rapporterade gonorréfallen är idag smittade i Sverige.

Smittvägar

Då gonokocken är en bakterie smittar den lätt, det behöver alltså inte förekomma kontakt med slidsekret för att den ska smitta. Bakterien kan överföras vid direktkontakt mellan kön, med händer och mun samt via sexleksaker.

Inkubationstiden

Tiden från smittotillfället till dess att sjukdomen bryter ut och man får eventuella symptom är 3 till 7 dagar.

Symptomen

Flytningar från urinrör och/eller slida samt att det svider när man kissar. Irritation eller ont i halsen. En fjärdedel av alla som smittas får inga symptom.

Provtagning

Vid en provtagning kan odling tas från urinrör, slida, hals och/eller ändtarm.

Behandlingen

Behandlingen består av antibiotika, oftast tabletter. Obehandlad gonorrhé kan med tiden ge feber samt inflammation i äggledare.

Herpes

Herpes är små blåsor som orsakas av ett virus som finns i två former, munherpes respektive könsherpes. Man räknar med att majoriteten av befolkningen bär på herpesvirus. Viruset lämnar inte kroppen men tre fjärdedelar av alla som bär på det blir successivt helt symptomfria.

Smittvägar

Beröring av de vätskande blåsorna, t ex i samband med kyssar eller sexlekar med händer och mun.

Inkubationstid

Två till tjugo dygn efter smittotillfället.

Symptomen

Initialt en kliande fläck som övergår till små blåsor som spricker och börjar vätska. Första utbrottet efter smittotillfället är påtagligt och kan vara mycket smärtsamt. Utbrotten tenderar sedan att successivt bli allt mildare och helt försvinna.

Provtagning

Prov kan tas från en vätskefylld blåsa men herpesinfektionen är oftast så specifik att prov inte behöver tas.

Behandlingen

Herpes kan inte botas men symptomen kan väsentligt mildras med virushämmande salva som kan inhandlas receptfritt på apotek. Det finns vid svårare utbrott även receptbelagd behandling.

Hiv

Det finns väldigt få rapporterade fall i världen där hiv (humant immunbristvirus) överförs mellan kvinnor. För att viruset ska kunna överföras krävs det att det kommer in i blodbanorna.

Smittvägar

Hiv kan överföras mellan kvinnor vid sexlekar där viruset via blod eller slidsekret kommer in i kroppens blodomlopp.

Inkubationstiden

En till fyra veckor efter smittotillfället insjuknar ungefär hälften i en så kallad akut (primär) hivinfektion. Den yttrar sig som en influensaliknande sjukdom.

Symptomen

Hivinfektionen innebär att immunförsvaret försämras och kroppen blir mer mottaglig för infektioner.

Provtagning

Hivtest görs via ett blodprov för att se om kroppen utvecklat antikroppar mot hiv. Åtta veckor efter ett eventuellt smittotillfälle är ett hivtest tillförlitligt.

Behandlingen

Behandlingen består idag av bromsmediciner, som minskar virusmängden i kroppen och förebygger skador orsakade av viruset. Det finns ännu ingen bot mot hiv.

Klamydia

A close-up photograph of a person's hand touching their hairy pubic area. The skin is a warm, natural tone, and the hair is dark and dense. The lighting is soft, highlighting the texture of the skin and hair. The background is dark and out of focus.

Klamydia är en vanlig könssjukdom i Sverige. Den smittar vid vaginalt, oralt och analt sex. Lättast överförs klamydia vid penetrerande vaginalsex. Klamydia kan vara svår att upptäcka, eftersom den ofta inte ger några symptom. Hälften av alla som blir smittade märker inte att de har fått klamydia. Bakterien kan sätta sig i slida, urinrör, hals och ändtarm.

Smittvägar

Klamydia är en bakterie och smittar lätt. Det behöver inte förekomma kontakt med slidsekret för att klamydia ska överföras. Bakterien kan överföras vid direktkontakt mellan kön, med händer och mun samt sexleksaker.

Inkubationstiden

Tiden från smittotillfället till dess att sjukdomen bryter ut och man får eventuella symptom är några dygn till någon vecka.

Symptomen

Flytningar och/eller sveda i urinrör och slida, irritation i hals och/eller ändtarm. Hälften av alla som smittas får inga symptom.

Provtagning

Man lämnar urinprov och odling bör tas från urinrör, livmodertapp, hals och ändtarm.

Behandlingen

Klamydia är lättbehandlat. Behandlingen består av antibiotikatabletter. En obehandlad klamydia kan leda till inflammation i äggledarna samt urinvägsproblem.

Kondylom

HPV (humant papillomvirus) är ett virus som kan orsaka kondylom och livmoderhalscancer. Man räknar med att majoriteten av befolkningen bär på HPV. Kondylom är små vårtor som kan växa på, i och omkring fittan och runt ändtarmsöppningen. Vårtorna är hudfärgade, kan ha flikiga ytor och växer ofta i små klasar. Man kan ha kondylom utan att märka det.

Smittvägar

Vårtviruset smittar genom kontakt med hud och slemhinnor där kondylom finns. Viruset kan överföras via direktkontakt mellan kön samt via händer och sexleksaker. Det kan smitta även om det inte finns några synliga vårtor.

Inkubationstiden

Från smittotillfället tills vårtor börjar bli synliga kan det ta några månader till flera år. Därför kan det vara omöjligt att avgöra vem man blivit smittad av.

Symptomen

Vårtor som kan orsaka klåda och ge besvär vid gnuggsex och penetrerande vaginalt och analt sex.

Provtagning

Diagnos ställs genom att en läkare undersöker vårtorna.

Behandlingen

Vårtorna läker ut av sig själv, men detta kan ta flera år. Det finns dock olika metoder för att ta bort de synliga vårtorna. Det går att avlägsna vårtorna med en kräm eller en lösning som penslas på vårtorna. Det går även att bränna eller frysa bort vårtorna.

Livmoder- halscancer

A close-up photograph of a person's hands resting on their lower abdomen, with the title 'Livmoderhalscancer' overlaid in large white text. The background is a warm, soft-focus image of a person's torso and hands.

Livmoderhalscancer kan orsakas av viruset HPV, samma virus som orsakar kondylom.

Som vi tidigare nämnt är HPV sexuellt överförbart mellan kvinnor. Viruset är vanligt och de flesta sexuellt aktiva kvinnor bär på det. HPV kan överföras hud-till-hud, med händer och sexleksaker.

Infektion av HPV kan leda till livmoderhalscancer men förstadierna kan förebyggas och behandlas. Livmoderhalscancer utvecklas ofta långsamt via ökande grad av cellförändringar, vid cellprovskontroller kan dessa cellförändringar upptäckas. Förändringarna ger inga symptom utan kan bara hittas genom ett gynekologiskt cellprov. Av flera skäl är det därför mycket viktigt att gå på de kontroller man blir kallad till.

Det finns idag vaccin mot de vanligaste virustyperna som kan ge vårtor och orsaka cancer. Vaccination rekommenderas främst till kvinnor som ännu inte debuterat sexuellt med någon partner. Även om man är vaccinerad är det viktigt att gå på cellprovtagning.

Syfilis

Syfilis var tidigare en mycket vanlig sexuellt överförd smitta men är idag sällsynt i Sverige. Sjukdomen är fortfarande vanlig i stora delar av världen.

Smittvägar

Syfilisbakterien överförs vid kontakt med syfilissår och utslag.

Inkubationstiden

Tiden från smittotillfället tills sjukdomen bryter ut är två till fyra veckor.

Symptomen

Syfilis börjar ofta med ett eller flera hårda, oömma vätskande sår på det ställe där bakterien trängt in i kroppen. Sitter såren i slidan eller i ändtarmen kan de vara svåra att upptäcka. Efter två till fyra veckor läker såret av sig själv, men bakterien finns kvar i kroppen. Efter en tid får man utslag på huden. Andra symptom är feber, illamående, trötthet, ledsmärtor och håravfall. Alla smittade får inte symptom.

Provtagning

Prov på syfilis kan tas på vätskan från såren eller som ett blodprov några veckor efter smittotillfället.

Behandlingen

Syfilis behandlas med penicillininjektioner i 10 dagar. Efter behandlingen görs upprepade kontroller.

Underlivsbesvär är en del av livet och ofta lätta att behandla.
Låt dem inte hindra dig att njuta av din och andras kroppar.

postadress:

RFSL Rådgivningen Skåne
Drottninggatan 36
211 41 MALMÖ

e-post:

skane@rfsl.se

internetadress:

www.rfslskane.se

information:

040-611 99 51

psykolog och kurator:

040-611 99 50
samtal@rfsl.se